

ہندووک روانشناسی کودک و نوجوان

مولفان:

حامد احمدی قراچہ

علیرضا نوابی سمیرمی

احمد کردھونجانی

سرشناسه	: احمدی قراچه، حامد، ۱۳۷۱ -
عنوان و نام پدیدآور	: هندبوک روانشناسی کودک و نوجوان/مولفان حامد احمدی قراچه، علیرضا نوایی سمیرمی، احمد کردهونجانی.
مشخصات نشر	: گرگان: انتشارات نوروزی، ۱۳۹۵.
مشخصات ظاهری	: ۱۲۵ص.
شابک	: 978-600-364-911-8
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: کتابنامه.
موضوع	: کودکان -- روانشناسی Child psychology
موضوع	: نوجوانان -- روانشناسی Adolescent psychology
شناسه افزوده	: نوایی سمیرمی، علیرضا، ۱۳۷۲ -
شناسه افزوده	: کردهونجانی، احمد، ۱۳۷۳ -
رده بندی کنگره	: BF۷۲۱/ن۱۵۹۰۰۵
رده بندی دیویی	: ۴/۱۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۴۳۰۰۵۵۰

هندبوک روانشناسی کودک و نوجوان

تألیف: حامد احمدی قراچه - علیرضا نوایی سمیرمی - احمد کردهونجانی

نوبت چاپ: اول-۱۳۹۵

صفحه آرا و طراح جلد: بهاره عزت تبار

مشخصات ظاهری: ۱۲۳ ص

قطع: رقعی

شمارگان: ۳۰۰

شماره شابک: ۸-۹۱۱-۳۶۴-۶۰۰-۹۷۸

چاپ و نشر: نوروزی-۰۱۷۳۲۲۴۲۲۵۸

قیمت: ۱۰۰۰۰ تومان

نشانی: گلستان، گرگان، خیابان شهید بهشتی، بازار رضا(ع). ۰۱۷-۳۲۲۴۲۲۵۸

دورنگار: ۰۱۷-۳۲۲۲۰۰۴۷ آدرس الکترونیکسی: Entesharate.noruzi@gmail

سایت انتشارات: www.Entesharate-noruzi.com

فهرست مطالب

۱.....	مقدمه
۳.....	روان شناسی کودک
۳.....	نگاه اجمالی
۳.....	اهمیت روان شناسی کودک
۴.....	اهداف روان شناسی کودک
۴.....	رضیعت مورد مطالعه در روان شناسی کودک
۴.....	مطالعه در مورد بنیادهای مختلف رشد کودک
۵.....	مطالعه در مورد نیازهای کودک در سنین مختلف
۵.....	مطالعه در مورد نحوه ای صحیح فرزندپروری
۶.....	مطالعه در مورد مقیاس بارزخ مشکلات رفتاری _ روانی دوران کودکی
۶.....	.....
۶.....	اسباب بازی های مناسب برای کودکان پیش دبستانی
۷.....	انواع بازی کودکان
۸.....	آموزش امور جنسی به کودکان و نوجوانان
۹.....	خلاقیت در کودکان
۹.....	احساسات کودکان
۱۰.....	چگونه به کودک بیاموزیم خود را سرگرم کند
۱۱.....	استرس در کودکان
۱۱.....	آموزش لمس بد و خوب به کودکان
۱۲.....	همه کودکان خلاقند تنها کافی است باور کنیم
۱۳.....	روان شناسی نقاشی کودکان
۱۳.....	سیر رشد و تفسیر نقاشی های کودکان

- پیاژه تکامل نقاشی کودک در رابطه با مراحل تکامل رشد شناختی .. ۱۶
- مراحل تکاملی نقاشی کودک ۱۹
- نمادهای اصلی اندام ۲۲
- سر در طراحی کودکان ۲۲
- دیدگاه ها؛ نقاشی های کودکان ۲۳
- معکوس کشیدن ۲۷
- از زه تصویر ۲۸
- کودک چه چیزی می کشد؟ ۲۸
- ماشوور؛ نه ده ها؛ صلم. اندام ها را این گونه عنوان می کند: ۲۹
- کودک و خانواده ۳۵
- رنگ ۳۷
- یک برگ کاغذ ۳۹
- تصور کودک از اشخاص ۴۰
- پیوند نقاشی کودکان با رویاها ۴۱
- شخصیت درونی کودک و نقاشی ۴۲
- کپی کردن ۴۲
- نقاشی مشکلات هیجانی کودکان کم شنوا را کاهش دهد ۴۳
- نقاشی روی دیوار اتاق ۴۴
- راهنمایی کنید ۴۵
- کنترل نمایید ۴۵
- تحسین کنید ۴۶
- آزمون آدمک (گودیناف) تست هوش (سن اجرا: از ۳ تا ۱۳ سال) ۴۷
- هدف: ۴۷

۴۷.....	دستور اجرا:
۴۸.....	روش نمره گذاری:
۵۱.....	روش محاسبه:
۵۳.....	جدول تبدیل نمرات خام به سن عقلی:
۵۵.....	روانشناسی رشد:
۵۵.....	۷-۱۰ سال:
۵۵.....	مرکز رشد جسمانی:
۶۷.....	۱۴-۷ سال:
۶۷.....	رشد جسمانی:
۷۶.....	۲۰-۱۴:
۷۶.....	رشد جسمانی:
۷۸.....	دختران:
۷۸.....	۱۶-۱۴ سالگی:
۸۰.....	۷-۱۰ سال:
۸۰.....	رشد شناختی:
۸۸.....	۱۱-۷ سال:
۸۸.....	رشد شناختی:
۹۰.....	۲۰-۱۱ سال: رشد شناختی:
۹۰.....	۷-۱۰ سال:
۹۰.....	رشد هیجانی و اجتماعی:
۱۰۲.....	۱۴-۷ سال: رشد هیجانی اجتماعی:
۱۰۵.....	۲۰-۱۴:
۱۰۵.....	رشد هیجانی - اجتماعی:

۱۰۹.....	نظریه اریک اریکسون در مورد روانشناسی رشد
۱۰۹.....	رشد اندام بیرونی
۱۰۹.....	دید کلی
۱۱۰.....	رشد نسبی سر
۱۱۰.....	رشد نسبی صورت
۱۱۱.....	رشد بینی
۱۱۱.....	رشد لب‌ها
۱۱۱.....	رشد دهان و پاهای
۱۱۲.....	رشد دستگاه تنفسی
۱۱۳.....	رشد دستگاه گوارش
۱۱۳.....	اندازه قلب
۱۱۳.....	فشار خون و ضربان قلب
۱۱۴.....	رشد دستگاه گوارش
۱۱۴.....	رشد زبان
۱۱۴.....	مقدمه
۱۱۴.....	صداها قبل از تکلم
۱۱۶.....	اولین کلمه‌ها
۱۱۷.....	اولین جمله‌ها
۱۱۸.....	رشد حرکتی
۱۱۸.....	نگاه اجمالی
۱۱۹.....	رشد حرکتی ناحیه سر
۱۱۹.....	رشد حرکتی در بازوها و دستها
۱۲۰.....	رشد حرکتی تنه
۱۲۰.....	چرخیدن

- نشستن ۱۲۰
- رشد حرکتی پاها ۱۲۱
- ایستادن ۱۲۱
- راه رفتن ۱۲۱
- منابع ۱۲۳

www.ketab.ir

مقدمه

روانشناسی رشد یا روان‌شناسی تحولی که در سال‌های گذشته با عنوان روان‌شناسی ژنتیک شناخته می‌شد؛ شاخه‌ای از علم روان‌شناسی است که به توصیف و تبیین تغییرات در طول زندگی فرد می‌پردازد و از رشته‌های مختلف زیست‌شناسی، جامعه‌شناسی، تعلیم و تربیت و پزشکی کمک می‌گیرد. اگر چه روان‌شناسی رشد به تمام مراحل زندگی انسان از تولد تا مرگ می‌پردازد، اما بر کودکی و نوجوانی تأکید دارد.

روان‌شناسان رشد بر این هستند تا چگونگی رشد انسان را در طول زمان تعیین کنند. برای تحقق این هدف روان‌شناسان رشد، رفتار افراد را در سنین مختلف با دقت مورد مشاهده قرار می‌دهند. از سوی دیگر روان‌شناسان رشد به تبیین رشد می‌پردازند که در آن دو الگوی عمومی و اختصاصی مدنظر دارند. سومین هدف روان‌شناسی رشد این است که مصادیق توصیفی و تبیینی خود را در مورد رشد در جهت مثبت رشد انسان کار بگیرد و رشد انسان‌ها را به حداکثر برساند. این جنبه کاربردی رشد خصوصاً به کودکان و نوجوانانی که به دلایلی دچار نارسایی در رشد شده‌اند، می‌پردازد.

رشد جریانی است که به صورت مراحل پیوسته ظاهر می‌شود. هر مرحله به صورت طرح و سازمان متفاوتی از تکرار جریان‌های مرحله‌

قبل است. الگوهای قبلی را می‌توان مقدمه‌ای دانست که به عنوان جزئی از سطح رشد بعدی در می‌آیند

روان‌شناسی رشد، علمی است که جریان تحولات و تغییرات (کمی و کیفی) جسمی، ذهنی، عاطفی، و عملکرد فرد را در طول عمر از لحظه تولد (از لحظه انعقاد نطفه) تا هنگام مرگ مطالعه می‌کند.

www.ketab.ir